

VIRRAN

varrelta

Päijälän kylälehti

03/2024

5-7

Rallit 2024

8

*Juhannustorilla
yleisöennätys*

PÄIJÄLÄ

Kylä virran varrella

SISÄLLYSLUETTELO

- 1 Sisältö ja toimitus
- 2 Pääkirjoitus
- 3 Vesuri Päijälässä
- 4 Nimen valintaa, Runon ja suven päivä
- 5 Rallit
- 6 Rallit / Sarin resepti
- 7 Rallit
- 8 Juhannustorilla
- 9 Kesätorilla
- 10 Riihigalleria
- 11 Tiekirkko
- 12 Kesäjuhla, Melontaa
- 13 Pyhiinvaellus
- 14 Syyslounas Vintturissa
- 15-16 Vilkon löytölintu
- 17-18 Eevan kesäloma
- 19 Menetetty kesä
- 20 Pekka in memoriam
- 21-22 Anagrammin vastaukset kuvina
- Takakansi: Tapahtumakalenteri

Vesuri vieraana Päijälässä s. 3

Kaakkurin pelastustarina s. 15-16

Kesäloma Päijälässä s. 17-18

Virran Varrelta - Päijälän kylälehti, 03/2024.

Virran Varrelta -toimituskunta: Hannu Lahtinen (päätoimittaja), Leena Bragge, Riitta Hellqvist, Eeva Honkanen, Päivi Lahtinen, Ulla Lahtinen, Anita Ojala, Terhi Ratalahti, Aino Ruokola, Anna Helena Vilkkö, Merja Akerlind
Julkaisijat: Päijälän kristillinen yhdistys, Päijälän Seudun kyläyhdistys ja Mäkimaan Muhku
Lehden taitto: Leena Bragge, Ulla Lahtinen ja Mirkka Lempiäinen
Painatus: Padasjoen kirjapaino. Painetaan 4 krt. vuodessa.

Yhteystiedot: Päijälän kristillisen yhdistyksen puheenjohtaja Hannu Lahtinen, 0500 304769, hannu.lahtinen@pajjala.fi
Päijälän seudun kyläyhdistyksen puheenjohtaja Leena Bragge 040 8326131, leenaobragge@gmail.com
Mäkimaan Muhku: Risto Lehto, rhlehto1@gmail.com
Kansikuva: Ulla Lahtinen. Pääkaupunkiseudulta kotoisin oleva Aki Arola oli etsimässä Kuhmoisissa juuriaan ja eksyi Päijälän kesätorille.

ARVOISA LUKIJA!

Armon kesä 2024 alkaa kalenterin mukaan olla takanapäin, vaikka loppuviikolle onkin luvattu taas uusia hellepäiviä ja näin saavutetaan vuotuisten hellepäivien uusi ennätys. Olemme saaneet nauttia hienosta kesästä ilmojen suhteen!

Jatketaan hyvillä asioilla kylämme osalta. MM-ralli 2024 on järjestelyjen osalta onnistuneesti ohi. Katsojia olisi saanut olla enemmänkin, ainakin kyläosuudella, mutta rallista toisaalla lehdessä lisää. Kiitos tässäkin kaikille rallin toteuttamisen mahdollistajille Päijälässä!

Hyviin asioihin kuuluu ehdottomasti myös ELY-keskukselta viime viikolla saatu myönteinen rahoituspäätös liittyen metsä- ja uittoperinteen tallentamista ja esillepanoa koskevaan hankkeeseen.

Hanke hyväksyttiin muutoksitta ja merkitsee Elinvoimainen Päijälä 2015–25 suunnitelman neljännen tukijalan – monipalvelukeskuksen – toteutumista käytännössä. Kiinteistöhan on jo hankittu ja sen kunnostaminen on loppusuoralla. Aiemmin on jo toteutettu kylän turvallisuutta ja tiedotusta koskevat tukijalat. Neljäs tukijalka, majoituskapasiteetti, on lisääntynyt viime vuosien aikana, mutta lisä ei olisi pahasta. Uusi hanke käynnistettiin kuluvalla viikolla. Hankkeeseen tullaan palkkaamaan projektihenkilö Vapriikin maaseutumuseoista vastaavan Anu Salmelan avustuksella maksimissaan vuodeksi. Sopivan projektihenkilön löytäminen ja palkkaaminen sekä työsuunnitelman teko vie oman aikansa. Katsotaan sitten, milloin asiassa päästään käytännön työhön.

Olli ja Risto Lehdon metsä- ja uittotyöhön liittyvää materiaaliahan on vanha riihi täynnä ja sen luokittelun lisäksi suuri työ on mm. niiden käyttöön sekä koko metsä- ja uittotyöhön liittyvien haastattelujen tekeminen, esillepanon suunnittelu ja toteuttaminen, vain jotakin tulevasta työstä mainitakseni. Tämä kaikki vaatii myös runsaasti talkootyötä, kun hanke saadaan liikkeelle. Hankkeen projektihenkilön palkkaamisen ja toteutussuunnitelman hahmottumisen jälkeen tultaneen järjestämään hankkeeseen liittyvä kyläkokous, johon toivotaan mukaan kaikkia hankkeesta ja kylän kehittämistä kiinnostuneita. Aikataulu on vielä avoinna. Kiinteistön korjauksen loppuunsaattaminen jatkuu omana osahankkeena.

Mutta loppukesään on liittynyt myös muuta elämän todellisuutta, joka pysäytti minut ja varmasti monen muunkin: kylällä syntyneen ja täällä paljon aikaa viettäneen Pekka Åkerlindin tapaturmainen maanpäällisen elämän päättymisen. Pekan kirjoittama yksi runo on toisaalla lehdessä. Jäimme kaipaamaan häntä. Niin Raamatun sanan mukaan (Saarnaajan kirja 3) kaikella on määrähetkensä, aikansa joka asialla taivaan alla. Aika on syntyä ja aika kuolla. Aika on istuttaa ja aika repiä. Aika itkeä ja aika nauraa....

Luemme aamuisin vaimoni kanssa Lutherin Manna Jumalan lapsille. Tämän aamu teksti kuuluu: ”Kristus on tullut meille viisaudeksi Jumalalta ja vanhurskaudeksi. Tämän perintöömme kuuluvan viisauden saamme Kristuksen kautta. Sen avulla opimme tuntemaan oikein Jumalan. Iankaikkista viisautta jopa itse iankaikkinen elämä on se, että Kristus opettaa meitä tuntemaan Jumalan, joka tahtoo olla meille armollinen ja laupias. Sanoohan Kristus; ”Tämä on iankaikkinen elämä, että he tuntevat sinut, joka yksin olet totinen Jumala, ja hänet, jonka sinä olet lähettänyt, Jeesuksen Kristuksen”.

Me tämän ajan ihmiset olemme laittaneet toivomme ja uskomme itseemme, omiin tekoihimme, omaan kaikkivaltiuteen. Olemmehan monessa asiassa edistyneet ja saaneet aikaan ihmeellisiä asioita. Sen myötä olemme hylänneet tai unohtaneet mielestäni sen totuuden, että kuitenkin loppupeleissä ihmisen elämä on Jumalan kädessä, Luojamme varassa. Olemme vain Jumalan kuvia. Jumalan siunausta teille jokaiselle lukijalle!

Teksti: Hannu Lahtinen

VESURIN VIERAILU PÄIJÄLÄSSÄ 27.8.

Rentoa yhdessäoloa olympiahengessä

Kylämme on jo vuosia talkoillut erilaisia hankkeita. Ilman Vesurin apua se ei olisi onnistunut. Tiistaina 27.8. saimme Vesurin väkeä ja hallituksen porukan kokoustamaan Päijälän Pirtille. Paikalla oli parhaimmillaan 20 henkeä.

Näytimme vieraille hankekohteita ja uutta yhteistä taloa, johon rakennetaan uitto- ja metsätyönäyttely. (EU-tuen myöntämisestä ilmoitettiin seuraavana aamuna.) Osa porukasta kiersi luontopolun, jonka jälkeen Jouko Ikosen paistamat ”ralli”makkarat laavun nuotiolla maistuivat. Kerroimme luontopolun rakennusvaiheista ja siitä, että meillä ei pitkospuita kiinnitetty rautanauloilla niin kuin Metsähallituksen opetusvideossa, vaan lehtikuusesta tehdyillä puunauloilla. Jouko porasi reiän laavun ulkolankkuun ja pyysi Vesurin toiminnanjohtaja Raisa Saarilahti-Kuljua ensimmäisenä lyömään vasaralla puunaulaan. Näin halusimme osoittaa kiitollisuutemme hänen avustaan vuosien varrella. Myös muut paikallaolijat saivat kokeilla miten vasara naulaan osuu.

Vesurin Jukka Salmi oli järjestänyt meille ohjelmaa leikkimielisten olympialaisten muodossa. Lajit olivat sopivasti mukaeltuja, että pääsimme treenaamattakin hyviin tuloksiin ja kaikki voittivat selviytymällä loppuun pareittain. Salmi totesi lopuksi, että oli hyvä, ettei suunniteltu tähän päivään melontaretkeä – olisi aika loppunut kesken.

Muutama vierailijoista kävi Päijälässä ensimmäistä kertaa. Toivotaan, ettei tämä kerta jäänyt viimeiseksi.

Teksti ja kuvat: Leena Bragge, PSKY, pj.

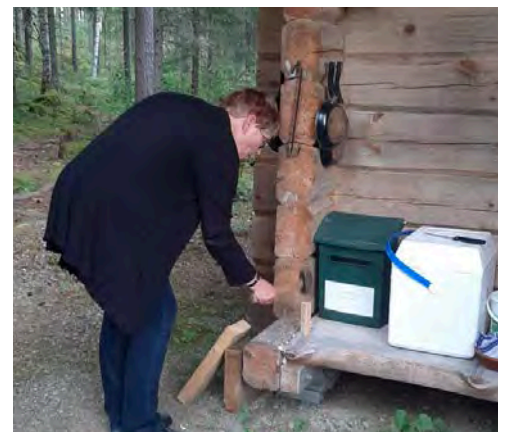
Väki lähti niin innoissaan luontopolulle, ettei ehtinyt edes kuvaa saada lähtijöistä.

Makkara ja tuoreet sämpylät maistuivat lenkin jälkeen.

Lilja Järvinen parinaan Risto Lehto kamppailevat jousiammunnan olympiakullasta.

Raisa Saarilahti-Kulju vasaroi lehtikuusinaulan laavuun.

VALITAANKO “VALINNALLE” OMA NIMI?

Mikä lapselle nimeksi ei ole aina niin yksinkertainen asia. Varsin vaativan Päijälän alueen yhteishankkeen, entisen Valinta-kaupan kiinteistön nimi on edelleen kastetta vaille.

Varsinaista kummitoimikuntaa ei ole valittu. Muhku Magazinen lukijoiltaan pyytämänä saatiin 23:lta osallistujalta yhteensä 42 nimiehdotusta.

Kesätorilla saatiin mielipide epävirallisen ryhmän toimesta ohikulkijoilta 13:sta tuossa edellä mainitussa kyselyssä esille tulleesta nimestä. Eniten tässä vaatimattoman laajuudessa otoksessa saivat ”ääniä” ehdotukset Päijälän Perinnetalo, Metsä- ja Uittoperinnetalo, Metsä- ja Tukkilaistupa.

Jos uskaltaisi esittää oman mielipiteensä näin isossa julkaisussa Päijälän Perinnetalo tai Päijälän Metsä- ja tukkilaistupa nimi toisi esille mistä on kysymys ja esimerkiksi Tupa-sana sellaisenaan taipuisi puhekielessä mihinkä vain ja erottuisi Pirtistä. Kohta pitäisi tehdä päätöskin. ”Valintaan” kun on jo pitkälle käytännössä totuttu.

Olisiko Kyläyhdistys se elin, joka tekee päätöksen nimestä, joka jää elämään vuosisadoiksi?

Teksti: Risto Lehto, kuva: Ulla Lahtinen

RUNON JA SUVEN PÄIVÄ

Runon ja Suven päivää vietettiin Pirtillä lauantaina 6.7. klo 13. Silloin oli myös Eino Leinon päivä. Salkoon oli nostettu lippu, joka sadekuuron yllättäessä vähän kastui. Päivä oli muuten aurinkoinen.

Osallistujia oli tällä kertaa vain kymmenkunta henkilöä. Meillä ei ollut vierasta esiintyjää, mutta runoja löytyi pariaksi tunniksi vaihtelevin aihein. Kahviakin oli keitetty.

Aluksi tervehdys: ”Tervetultua talohon alle kuulun kurkihirren, alle kaunihiin katoksen.” Lauoimme yhteisesti ”Kotimaani onmpi Suomi...”.

Einon Leinon runoista luettiin mm. Virta venhettä vie ja Väinämöisen laulu. Sekä Nokturno ensin lausuttuna ja sitten kuultiin se kännykän kautta Vesa-Matti Loirin laulamana. Yrjö Jylhän runoista sotamuistoina Vaienneet voittajat sekä mainintoja Kuujärvi-runoista. Luettiin osa Lauri Pohjanpään vaikuttavasta Kristus-runosta.

Kantelettaresta Tyttöjen ja Poikien runoja. Nämä liittyivät Ainin muisteluun vuoden 1951 pidettyyn ohjelmakurssiin Pirtillä.

Keskusteluissa tuli lopuksi esille myös nykyinen Ukrainan sota, ja kuultiin huuliharpulla Ukrainalainen Kansansävelmä Hiljainen tienoo.

Runous on asia, joka ei kuulu kaikkien harrastuksiin. Päijälässä on kuitenkin aikaisempina aikoina ollut hyviä runonlausujia esim. Kaija Uski, Aino Koivunen, Tyyne Vuorenpää, Akseli Ruokola ja monia muita.

Lausijat poistuvat, mutta runot jäävät.

*Teksti: Aino Ruokola
Kuva: Maritta Jokinen*

Vas. Aino Ruokola, Susanna Haavisto-Hellsten, Leena Haavisto, Anna Maria Karjalainen ja Leena Bragge

RALLIMUISTOJA

Kesän suur tapahtuma Päijälässä, MM-rallin Päijälän erikoiskoe on taas takanapäin tämän vuoden osalta. Rallia on nyt yhdentoista vuoden aikana ajettu 10 kertaa (peruttiin kerran koronan takia) yhtä poikkeusta lukuun ottamatta lähes samalla reitillä (Liehuntie-Sappeentie-Päijäläntie-Kuoksenlenkki-Päijäläntie). Maali Päijäläntiellä on vaihdellut ja kerran ajettiin Kuoksentietä Poikuskulmantielle. Samoin kerran on ajettu reitti päinvastaiseen suuntaan.

Järjestelyt tänä vuonna sujuivat ”vanhalla rutiinilla”, joskin jälleen kerran se vaati valtavan määrän työn tekemistä, jotta kaikki satoja yksityiskohtia myöten tuli suunniteltua, toteutettua ja sitten purettua. Tämä kaikki, jotta voitiin taata yleisön ja ajajien turvallisuus ja yleisölle hyvät kulkureitit parkkialueilta katselualueille ja siellä laadukkaat grillipalvelut. Saadun palautteen perusteella tässä onnistuttiin taas kerran hyvin.

Mutta kaikki tämä vaati jälleen kerran yhdistysten väeltä tuhansia talkootunteja parhaana kesäkautena. Rakentamisen ja purkamisen lisäksi mm. rallipäivänä tarvittavan reilun 300 hengen värväminen töihin 12 tunniksi on valtava urakka. On mielestäni ollut pienoinen ihme, että tässäkin on onnistuttu ja onnistuttiin jälleen kerran. Tähän joukkoon kuuluvat kymmenien kioskimyyjien lisäksi tienvarressa turvallisuudesta vastaavien noin 150 hengen järjestysmiesten, liikenteenohjaajien ja safety-henkilöiden joukko, noin 30 lipunmyyjää sekä noin 30 henkilöä parkkialueilla liikenteen ohjauksessa. Suuri kiitos kaikkien yhdistysten puolesta tällä koko joukolle! Toteutitte taas kerran rallin hyvällä kokemuksella ja ammattitaidolla.

Rallia ei ole voitu toteuttaa ilman maanomistajien ja yksityisteiden myönteistä suhtautumista. Päijälän maanomistajat reitin varrella ovat alusta asti olleet myönteisiä hankkeelle ja ovat antaneet kymmenen vuoden ajan maansa ja peltonsa veloituksetta yhdistysten käyttöön rallia varten ja näin osaltaan mahdollistaneet sen, että rallin järjestäminen valtavasta työmäärästä huolimatta on ollut taloudellisesti yhdistysten toimintaa tukevaa. Kiitos kuuluu myös Erkki Salminen Oy:lle (Konttilan Jussille), joka on veloituksetta hoitanut rallin jätteet (noin 1500 kg) niille kuuluvaan paikkaan ja tänä vuonna Kuhmoisten partiolaisille, jotka hoitivat pullot ja tölkit kierrätykseen ja vastasivat vessojen huollosta rallin aikana. Kun myös kaikki ralliin liittyvä työ (rakentaminen, purkaminen, rallipäivän tehtävien hoito ja suunnittelu) on ollut talkootyötä, rallihanke on jättänyt rahaa yhdistysten kassaan. Se on näkynyt ja näkyy erilaisina hankkeina kylällä ja on omalta osaltaan mahdollistanut mm. yhdistysten kiinteistöjen kehittämisen ja kunnossapidon yhdessä maaseudun kehittämis- ja investointiavustusten kanssa. Rallin toteuttamisen kumppanina meillä on monen vuoden ajan ollut Oriveden seudun autourheiluseura. He ovat vastanneet Oskari Römanin johdolla rallipäivän toteuttamisesta. Ilman heidän ammattimaista panostaan ja resurssejaan ei rallin toteuttaminen olisi myöskään ollut mahdollista. EK-päällikkö Oskari Röman totesi tästä vuodesta, että tämä oli heille helpoin vuosi. Katselijat pysyivät aiempaa paremmin omilla alueillaan ja mitään muitakaan suurempia ongelmia (mm. pahoja ulosajoja) ei tapahtunut. Kiitos rallin onnistumisesta kuuluu myös Oriveden porukalle!

Allekirjoittaneelta on kysytty, jatkuuko ralli ensi kesänä. Tuohon on helppo vastata: En tiedä. Siitä päättää ensin AKK, joka aloittanee tulevan vuoden reitin suunnittelun lokakuussa. Sitten yksityistiet, joita AKK kaavailee reitille. Sitten tulee kysely ao. tahoille järjestäjästä. Silloin ollaan varmaan ensi vuoden puolella. Jos kysely tulee Päijälään yhdistyksille, ne sitten yhdistys yhdistykseltä päättävät, mitä tekevät. Kuka tietää muutakaan ensi vuodesta. Itse ajattelen nyt, että.....

Teksti: Hannu Lahtinen, rallikoordinaattori

Yleisöä Lehtosen grillipaikalla

Rallipastasalaatti a'la Sarin Kotikahvila

- Pastaa
 - Metvurstia
 - Pekonia
 - Parsakaalia
 - Varsisipulia
 - Papusekoitusta
 -
 - Kastikkeena ruokaöljyä
 - Inkiväärijauhetta
 - Sipulijauhetta
 - Kasvismauste
-
- Pälle keitetty kananmuna

Pasta keitetään, pekoni suikaloidaan ja paistetaan rapeaksi, metvursti pilkotaan, tai voi käyttää kaupasta saatavaa valmista metukkasuikaletta.

Muut aineet pilkotaan, papusekoitus sulatetaan ja sekoitetaan keitetyn pastan joukkoon. Öljy ja mausteet sekoitellaan hyvin sekaisin, niin mausteetkin tasaantuu. Keitetty kananmuna päälle. Voi antaa makuuntua seuraavaan päivään tai syödä saman tien.

Kuvat: Riikka Mäkinen

Yleisöä Lehtosen/Ogierin mutkassa

Tässä Rovannerällä vielä kaikki hyvin.

DRAMATIikkaa RALLEISSA

Mikään ei kestä ikuisesti.

Rallien valmistelut oli tehty huolella, mutta Ainonsillalla tapahtui episodi Vesa Mäntymäen kertomana:

”Oli jäänyt huomaamatta, että sillassa oli yksi kansilankku mädäntynyt. Se petti jonkun katsojan alle. No Merja Åkerlind järjesti ensin sukulaisensa Jorma Åkerlindin paikkaamaan hajonneen lankun väliaikaisesti vanerilevyllä. Homma hoitui nopeasti kuntoon. Mutta puoli tuntia myöhemmin lankku petti toisesta päästä. Minä parkkiohjaaja lähdin puolestani hakemaan mökiltä lisää vaneeria paikkaamiseen. Siinä se sitten Martti Åkerlindin kanssa naulattiin tilapäiskuntoon ja on vieläkin käyttökelpoinen. Kansilankut kuulemma uusitaan kaikki.”

Martti kertoi, että myös rantapolun toisessa päässä oleva silta hajosi ja sen korjasi Rantakallion Pekka.

Ainonsilta korjattuna rallien jälkeen

Muistathan, että tämän vuoden uusi videokooste ralleista on nähtävissä Päijälän sisäisellä Facebook-sivulla. Tekijät Lassi Matikainen ja Vesa Mäntymäki.

Photography Vesa Mäntymäki

Parkkilippujen myyjän perspektiivistä katsoen näytti alkuun siltä, että ralleihin tulisi tänä vuonna vähän katsojia, koska autoja oli vähemmän, mutta reitin varrella väkeä oli kuin pipoa. Piti vain ihmetellä, millä ne sinne tulivat. Tässä yksi parhaista katselupaikoista, missä auto lähestyy tiukkaa käännoä vasemmalle Leppäkosken sillalle ja siitä yhtä tiukka oikea Päijäläntielle.

JUHANNUSTORILLA YLEISÖENNÄTYS

Jo melkein perinteinen juhannuksen pallonuiittokisa keräsi juhannustorille melkoisen veikkaajamäärän. Yksikään pallo ei ylittänyt maalilinjaa, joka oli nyt vedetty selvästi sillan yläpuolelle. Vaikka Åkerlindin Matti kävi edellisiltana raivaamassa vesikasvillisuutta Ylälammeesta ja vaikka rata oli rajattu entistä kapeammaksi, ei sekään auttanut palloja etenemään ajoittaisissa vastatuulen puuskissa sekä vähäisessä vedessä.

Rannalta annettu vauhtiapu sai pallot jatkamaan matkaansa vain hetkeksi; ja osa ajautui suvannon puolelle. Voittajapalloksi pääteltiin se, joka ehti määrääjassa lähimmäksi maalia. Mäkimaan Muhkun palkintopöydästä riitti tavaraa ainakin kolmen ensiksi maaliin tulleen pallon veikkaajille.

Kahvinkeittäjä Terttu Hietala sanoi toriyleisön ostaneen suolaisia lohileipiä ja makeita mansikkapullia kumpiakin suunnilleen yhtä paljon. Kahvia tarvittiin seitsemän pannullista.

Kuvassa Terttu ja tuntemattomia asiakkaita.

Välimäen Ullan ja Pentin (mamin ja papan) lapsenlapset olivat päättäneet perustaa oman myyntipisteen 10-vuotiaan Stella Räisäsen saatua idean vuoden 2023 kesätorilta sekä koulussa näkemästään korumyynnistä. Kuvassa Leona Räisänen, 5, Stella Räisänen, 10, Milo Viherlaakson, 4, kanssa.

Juhannuksen kunniaksi Reijo Ratalahti myi vihtoja. Kaurahiutaleita ja saaristolaisleipiä oli myös saatavilla. Kirppiksenkin ovi kävi taajaan.

Suosikkipallolleen kävi äänensä vaaliurnaansa tiputtamassa 86 henkilöä. Siitä voi karkeasti päätellä, että paikalla oli toistasataa henkeä.

Kylän vaki- ja vapaa-ajanasukkaat ovat löytäneet lauantaitorin myös tavallisina lauantapäivinä. Se on paras tapa kuulla kylän viikon kohokohdat ja suunnitella tulevan viikon talkoita.

KESÄTORIN HELLETTÄ

Päijälän perinteistä kesätoria vietettiin heinäkuun puolivälissä ihanassa auringonpaisteessa. Lieneekö se saanut liikkeelle runsaasti yleisöä. Torilla oli taas tavaraa laidasta laitaan: leivonnaisia, puutarhan antimia, käsitöitä, kaurahiutaleita, antiikkia, kirpputoritavaraa.

Kristillisen yhdistyksen teltassa lapset ja lapsenmieliset saivat askarrella, leikkiä, laulaa ja kokeilla jättisaippuakuplien lennättämistä.

Mäkimaan Muhku oli järjestänyt petankkiturnauksen, joka saikin suuren suosion. Tässä kaksi parasta joukkuetta: Arla Vuorinen ja ja Hate Lintunen sekä Pauli ja Airi Vahdersalo.

Olli Lehto järjesti yllätyksenä Kankkulan VPK:n palonsammutusharjoituksen. Hän on joskus saanut sahan omistaneelta Karjalan evakolta Simo Jaatiselta vanhan palopumpun, jonka laitto uudelleen käyttökuntoon. Yleisö sai kokeilla pumppaamista vanhaan malliin käsivoimin. Toiset kantoivat juosten ämpäreillä kaivosta vettä pumppuun, palomiehen ruiskuttaessa vettä paineella kuuseen -tällä kertaa ei onneksi oikeasti ollut tuli irti. Itse palopäällikkö Olli Lehto huuteli komentoja sammuttajille. Se oli opettavainen ja mielenkiintoinen näytös. Toivottavasti ei tarvita tositoimissa.

RIIHIGALLERIAN KESÄTUULET

Taiteilijat Henna Nivarpää-Ampuja (vas.), Leena Vainio ja Maija Teppo esittäytyvät avajaisissa kutsuvieraille. Oikealla Kuhmoisten kunnan Eeva Markkanen.

Kylämme kulttuurikeskus on seisonut samalla paikalla jykevänä jo 55 vuotta. Talvella rakennus lepää lumen alla, mutta joka kevät se herätetään syvästä unesta siistimällä pihaa ja tuulettamalla ummehtuneita huoneita.

Joka vuosi uudet taiteilijat odottavat innolla päästäkseen ripustamaan taulujaan hirsiseinille tai täyttämään riihet muilla taideteoksilla. Kahvion puolelle kädentaitajat tuovat oman alansa taidetta myyntiin matkamuistoksi tai tuliaisiksi.

Osa vierailijoista käy joka vuosi galleriassa ihan vain tavan vuoksi, toiset eksyvät sinne sattumalta. Jotkut käyvät katsomassa tuttujen taiteilijoiden näyttelyä ja eräät käyvät kesän aikana mahdollisimman monessa näyttelyssä. Riihigalleria on tunnetusti uniikki jo pelkän rakennuksen takia, mutta myös ympäristö ja luonto tekevät kokonaisuudesta houkuttelevan käyntikohteen. Tänä kesänä gallerialla kävi reilut tuhat vierasta, joiden joukossa oli mm. australialaisia ja kanadalaisia. Pelkästään näyttelyn rakentaminen vie monilta paljon aikaa. Rakennuksen kunnossapito vaatii myös oman aikansa. Ympäriällä olevat puut eli metsä kasvaa joka vuosi ja vaikka harvennuksia tehdään, niin ei kuitenkaan tarpeeksi usein. Olemme kyläläisten kanssa miettineet, että puita pitäisi vielä kaataa lisää ja keskustelleet kunnan teknisen johtajan kanssa jatkotoimenpiteistä. Tontilla kasvaa isoja kuusia, jotka varjostavat rakennusta. Ympäri rakennusta on myös paljon lahoja koivuja, jotka sateella ja kovassa tuulessa pudottelevat oksia. Onneksi tänä kesänä vain yksi oksa putosi polulle, mutta silloin ei ketään ollut lähistöllä. Loppuvuodesta saamme metsurit töihin tontille suorittamaan tarvittavat lahojen puiden kaadot ja kuusien harventamisen.

Teksti ja kuvat: Leena Bragge

Lahot koivut pudottelevat oksia tuulisella säällä. Apua puiden kaatoon on tulossa kunnan taholta.

Olemme saaneet pitää gallerialla myös laulajaiset. Terassi oli tunnelmallinen paikka laulaa yhdessä tuttuja kappaleita Kuhmoisten Pelimannien säestyksellä. Pihassa asuvat linnut yhtyivät lauluun moniäänisesti. Kuva: Ulla Lahtinen

TAIVAALLINEN TAUKOPAIKKA

Saini Åkerlind (oik.) opastaa avajaisvieraita tiekirkkovastaava Riitta Hellqvistin kanssa ryijyn ompelemissa.

Saini ja Jaska Åkerlind tekemänsä Neitolintu-ryijyn edessä. Ryijyn on suunnitellut Riitta Latva-Erkkilä.

Olipa mahtavaa saada Saini ja Jaska Åkerlindin vuosien varrella tekemien ryijyjen näyttely Rukoushuoneelle tämän heinäkuun lähes 400 kävijän iloksi. Toki me kävijät saimme havaita, että muutamia ryijyjä oli valmistunut näytille jo 4 sukupolven neulomina. Kävijöillä oli mahdollisuus itsekin kokeilla ja ehkä innostua ryijyn tekemisestä ommellen, ja mukavasti siihen mahdollisuuteen myös tartuttiin.

Omien tuttujen, sukulaisten, naapureiden ja kylän väen lisäksi näyttelyyn tupsahti turisemaan ja kahvittelemaan maankiertäjiä, muistelumatkailijoita, turisteja Ranskasta, Saksasta, Tsekeistä ja Englannista. Kauempaa tulleet saivat nähdä ja kuulla metsien ja vesistöjen keskellä uinuvan kauniin pienen kylämme yhteen hiileen puhaltavista innokkaista talkoolaisista ja tekijöistä. "Hämmästyttävän vireää toimintaa tällä kylällä", totesi uusi mökkiläispariskunta. Ranskalaisrouva kuvasi innokkaana luvan saatuaan niin ryijyjä kuin esillä olleita ohjeitakin. Kävijöissä oli myös muita ryijyistä kiinnostuneita miehiä kuin Jaska - mutta todettakoon mustan vanhan uunin kiinnostaneen useampia miehiä: vieläkö se toimii?

Rukoushuoneemme Tiekirkkona jo 11. kesänä puolustaa paikkaansa. Talo henkii historiaa kylän ensimmäisenä kouluna, muistorikkaiden äitienpäivä- ja joulujuhlien pitopaikkana. Moni etsi esillä olleista albumeista kuvia sukulaisista ja tuttavista. Tiekirkkovalvojien kanssa tarinoitiin ja muisteltiin esimerkiksi, kuinka täällä oli saatu lapsena käydä Elli-tädin pitämää pyhäkoulua ja kesäjuhlilla oli paljon väkeä...

Talkoohenki niin tämän toiminnan aikaansaamisessa ja ylläpitämisessä kuin kylän muissakin tapahtumissa on ihailtavaa.

Lämmin kiitos kaikille tänä kesänä mukana olleille toteuttajille ja osallistujille! Saakoon Taivaallinen Isämme siunata meitä jokaista syksyn runsaan sadon ja väriloiston yltäkyläisyydellä.

Teksti: Riitta Hellqvist, tiekirkkovastaava

RUKOUSHUONEEN KESÄJUHLAT

Päijälän rukoushuoneen kesäjuhlaa vietettiin 113. kerran. Juhla alkoi messulla, jossa saarnasi Hollolan kirkkoherra Timo Huttunen ja kanttorina toimi Liisa Ruonakoski. Kalakeittoruokailun jälkeen jatkettiin Israel-teemalla. Kristillisen yhdistyksen puheenjohtaja Hannu Lahtinen kertasi Israelin kansan historiaa, minkä jälkeen keskusteltiin vaikeasta Lähi-Idän tilanteesta. Diakoni Terhi Ratalahti piti loppuhartauden. Salla Harjunen vastasi iltapäivätillaisuudessa yleisön laulattamisesta. Juhliin osallistui viitisenkymmentä ihmistä.

MELONTAKESÄ

Melojien määrä Pitkäveden reitillä on pysynyt viime kesät aika samalla tasolla. Kajakkien vuokraajia on kaudessa noin 100. Näistä osa on tilattuja tai avoimia retkiä. Viime kesänä Ojastenlahden tila alkoi kehittää yhteistyötä kuhmalahdisen yrittäjän Pia Rauhalahden kanssa ja syntyi Melontaa ja pilatesta/ Melontaa ja kulttuuria -retket. Tänä kesänä on päästy toteuttamaan Melontaa ja pilatesta sekä tilattuna ryhy-retkenä, että avoimena tapahtumana (näitä voimme toteuttaa Päijälässä tai Kuhmalahdella). Hankkeen alussa lähdimme jo pienesti kehittämään majoitustoimintaa ja tällä hetkellä kesän kapasiteetti on 13 hlöä per yö. Myös tilaussauna on tullut mukaan palveluihin. Osa majoittujista on Isojärven retkeilijöitä. Toimintamme yhteistyökumppanina on alusta saakka ollut Seijan pidot. Melontaoppaina on yksi päijäläläinen, oma tytär sekä Pia Rauhalahhti. Kajakkivuokrauksessa teemme yhteistyötä Tuomaalan tilan kanssa.

Teksti: Päivi Lahtinen, kuva: Ulla Lahtinen

PYHIINVAELLUSTA PYÖRILLÄ 2024

Tällä kertaa pyhiinvaellus oli todella erilainen, kun kävelyn sijaan pyöräilimme koko pitkän matkan. Sanna Loimusalo, Jämsän srk-pastori lähetti meitä ”elämä on matkantekoa tiellä” – ajatuksin Hassin rukoushuoneelta. Hartauden jälkeen lähdimme puolen päivän jälkeen Puukkoistentietä kohti Kotakoskea, johon saimme tutustua Inkeri Haarla-Kettusen johdolla. Siellä taiteilija Halonen on vapaa-ajan mökillään maalannut kuuluisia taulujaan. Kotakosken jälkeen pidimme taukoa Koivulantien päässä, josta lähdimme Petkeljärventietä – Mouhijärventietä kohti Kylämän kauppaa. Se tien pätkä on osa Kuhmoisten Kuhmuran maastopyöräreitistöä ja ehkä mukavin pätkä ajaa. Pienillä teillä tuli myös harvemmin ketään vastaan. Kylämän kauppa oli auki ja siellä teimme jopa kirppisostoksia!

Hangaslahdentien kautta tulimme Hahmajärven Poikuksentielle, josta käännyimme Kuoksenjärventielle. Siinä kohtaa mietimme tulemmeko isompaa tietä suoraan Orivedentielle, jossa on isoja mäkiä vai Kuoksesta Päijäläntietä rukoushuoneelle, joka on tasaisempaa. Yli 30 km:n jälkeen tasaisempi matkanteko vei voiton, vaikka emme ihan ehtineetkään kuudeksi rukous-huoneelle viikkomessuun.

Meitä lähti seitsemän pyöräilijää ja matka oli 45km. Osallistujien määrä jo kertoo, että se oli vaativa matka. Huoltoauto kulki koko ajan mukana ja vaihdoimme väliin kuskiakin. Tuuli mukavasti vilvoitteli meitä, muuten helteinen sää olisi tehnyt matkasta tukalan. Reitti oli sopivan vaihteleva, tiet hyvässä kunnossa ja autoliikennettä vähän. Pari kilometriä ennen Päijälää satoi ihan vähän, mutta muuten taas kerran saimme nauttia aurinkoisesta säästä. Päijälässä saimme hiljentyä Sari Isokosken, Oriveden pastorin johdolla ”kuka on lähimmäiseni” – teemaan ja ehtoolliselle.

Mielestäni tämä oli mukava kokemus, mutta jäin kaipaamaan sitä toisten kanssa rauhassa kulkemista ja jutustelua, mikä kuuluu pyhiinvaelluksen luonteeseen. Kun meillä oli aikataulu olla klo 18 Päijälässä ja matka niin pitkä, tarkoitti se väliin kiirehtimistä etapilta toiselle. Pyöräillessä ei kunnan keskustelu onnistunut vaikka väliin kuljimmekin vieretysten. Mitähän ensi vuonna? Siitä ei tässä vaiheessa ole yhtään tietoa.

Kiitos kaikille kanssapyöräilijöille ja tapahtuman muille järjestäjille hienosta kokemuksesta!

Teksti: Terhi Ratalahti. Kuvat Terhi Ratalahti, Paavo Rauhamäki ja Pirkko Nurminen.

Jämsän srk-pastori Sanna Loimusalo

Huilaustauko: Airi Vahdersalo, Pirkko Nurminen, Jorma Paavolainen, Pekka Heinisuo

Lähdössä vas. Jorma Paavolainen, Reijo Ratalahti, Pekka Heinisuo, Pirkko Nurminen, Anna Maria Karjalainen, Airi Vahdersalo ja Terhi Ratalahti.

HYÖTYKASVIKERHON SYYSLOUNAS

MENU

Uuni perunapaistos
Karamellisoidut porkkanat
Kokonaiset perunat
Hyväsalaatti
Sienipiirakka
Kesäkurpistamuhennos
Vaalea leipä / Vuokaleipä
Punajuurilaatikko
Savumuikut
Omenahyve
Omenapiirakka
Vaniljakastike
Täytekakku + kahvi

Hyötykasvikerhon syyslounas nautittiin Vintturissa 29.8.2024 klo 14.00 isäntäväen Aulikin ja Heikin kutsumana. Osanottajia oli 14. Päivä oli kesäisen lämmin. Kokoonnuttiin nyyttikestiperiaatteella, kuten aikaisempinakin syksyinä. Tänä vuonna sato on kypsynyt tavallista aikaisemmin.

Ruokatarvikkeet oli luonnollisesti saatu omilta kasvimailta. Marjat, juurekset, vihannekset ja omenat ovat runsain mitoin kasvaneet tänä vuonna pihoiillamme. Ylimääräistä satoa voidaan jakaa toisillemme. Myös ”Ahti” oli suonut antejaan yöllä kalaverkkoon, kun lounaspöytään oli tuotu muikkujakin.

Hyötykasvikerholaiset ovat aikaisemminkin käyneet Vintturissa, kun vuosia sitten kierreltiin toistemme pihamaita. Lounaan jälkeen Aulikki esitteli vielä pihamaansa istutuksia, kun mukana oli nyt myös ensikertalaisia kävijöitä. Suurkiitos päivästä isäntäväelle!

Vuoden vihannes on basilika. Sen ovat valinneet Puutarhaliitto ry ja Kotimaiset Kasvikset ry. Arktiset Aromit ja Marttaliitto ovat valinneet vuoden sieneksi kantarellin ja vuoden marjaksi lakan.

Sadonkorjuu luonnosta ja puutarhasta jatkuu. Seuraavaksi suuntaamme parin viikon kuluttua syystorille Pirtin kentälle.

Teksti: Aino Ruokola, kuvat: Leena Bragge

Alkumaljaksi joimme omenamehua. Sitten söimme kaikkien kokkien sadonkorjuuherkkuja unohtamatta maistuvia jälkiruokapiirakoita ja kakkuja. Lopuksi kiersimme ihastelemassa Aulikin ja Heikin pihan kukkaloistoa.

KAKKURI LIEHUNTIELLÄ

Tapasimme kaakkuriparan helteessä keskellä Liehuntietä. Lintu pääsi lopulta onnellisesti vesille, kun se sai apua.

Kaakkuri Liehuntien hiekkaisessa ojassa odottaa apua. Iso lintu ei pääse siivilleen hiekasta ja voimatkin ovat linnulta lopussa. Apua odotellaan.

”Mikä tuolla on, keskellä tietä”, totesin kun ajoimme kesäkuussa Liehuntietä Vehkajärven suuntaan sunnuntai-iltapäivällä kesäkuun alkupäivänä. Pysäytimme auton ja edessä olikin suuri lintu. Se oli todella kookas ja tunnistin sen helposti: sehän oli kaakkuri ruosteenpunaisella ”kaulalapulla” varustettuna. Luonnossa olen sen nähnyt vain muutaman kerran kaukaa, mutta kuvissa useinkin. Siinä se läähätti helteessä ja pölyssä keskellä tietä nokka auki.

Kävin lintua katsomassa ja palasin autoon kertomaan havaintoni. Samassa kaakkuri lähtikin lentämään tietä viistäen eteenpäin. Olin helpottunut, ajattelin että lintu pääsi palaamaan omiin maisemiinsa. Mutta seuraavassa mutkassa se oli jälleen keskellä hiekkatietä uupuneena, eikä se siitä enää noussut siivilleen, ei edes yrittänyt. Tuumimme yhdessä, että apua tässä tarvitaan, eikä meillä ollut mitään välineitä eikä osaamistaakaan tietysti.

Soitin pelastuslaitoksen asiakaspalvelunumeroon ja kysyin neuvoja, ja sieltä he ohjasivat ottamaan yhteyttä Pirkanmaan eläinpelastushenkilöön. Tavoitinkin oikean henkilön, ja hän lähti ajamaan avuksi Ylöjärveltä asti. Matka-aikaa olisi reilu tunti. Lupasin olla odottamassa ja lähetin kuvaa linnusta. Siinä sitten kuluteltiin aikaa Liehuntie poskessa. Kaakkuri siirtyi onneksi omatoimisesti ojaan ja pysyi siellä, tosin se oli kovassa paahteessa yhä. Mieheni Kari ajoi kesäpaikallamme ja toi sieltä vadin ja vettä, mutta lintu ei niistä huolinut. Luonnon eläimenä se oli lähinnä peloissaan ihmisen lähestyessä, joten päätimme vain odotella ja seurata tilannetta. Kaakkuri pysyi onneksi ojassa, eikä tullut ajotielle.

Lopulta eläinpelastuksen vapaaehtoinen nuori nainen tuli paikalle. Hänellä on haavi, rukkaset ja kuljetuslaatikko ym. tarviketta. Kaakkuri oli pian hänen haavissaan, nokkivana ja vastaan pyristelevänä tietysti. Nuori tarkasti linnun siivet, avasi ne ja tutki muutoinkin linnun kunnon ja sanoi sitten, ettei löydä siitä vahingoittumisen merkkejä. Kaakkuri ei vain yksinkertaisesti pääse jaloilleen saati lentoon kuivalla maalla, vaan tarvitsee kiitoradakseen vedenpinnan. Tämä yksilö tietävästi oli tehnyt onnettoman arviointivirheen laskeutuessaan Liehuntielle.

Tuumimme yhdessä missä on sopiva lähin vesistö, jonne hän voisi linnun vapauttaa ja päädyimme Nuottajärveen. Tässä vaiheessa saimme jo lähteä kotiinpäin ja lintu jäi asiantunteviin käsiin. Puolisen tuntia myöhemmin kännykkäni soi, kun olimme vielä matkalla kohden Tamperetta. Eläinpelastaja kertoi, että palautus järveen päättyi hyvin. Kaakkuri oli lähtenyt lammella uimaan ja lentoon ja toinen kaakkuri oli tullut sitä katsomaan. Hyvä mieli tuli meille molemmille linnun puolesta. Ja kiitokset myös sille vapaaehtoiselle joka käyttää aikaansa tällaiseen työhön.

Kuvat ja teksti: Anna-Helena Vilkkö

Eläinpelastushommissa tarvitaan rukkasia ym. välineitä

Kaakkuri on saatu kiinni ja sen kuntoa tutkitaan Liehuntiellä. Asialla vapaaehtoinen eläinpelastaja. Kunnossa ovat linnun suuret siivet.

Millainen lintu on kaakkuri?

Kaakkuri pesii pienten, vähäkalaisten metsäjärvien rantamättäillä, pienissä saarissa tai tekosarekkeissa. Tavallisin pesimäjärvi on kooltaan muutaman hehtaarin suuruinen.

Parit saapuvat pesäpaikoilleen heti jäiden lähdettyä. Kaakkurin parisuhde voi olla elinikäinen, ja pari pesii samalla paikalla vuodesta toiseen.

Poikaset varttuvat lentokykyisiksi noin seitsemän viikon ikäisinä, jolloin ne lähtevät vanhempiensa kanssa ruokailujärville. Syysmuutto alkaa elokuun lopulla. Rengaslöytöjen perusteella suomalaiset kaakkurit talvehtivat Pohjanmeren ympäristössä.

Tuntomerkit: Kaakkuri on kuikkaa vähän pienempi ja sirompi (53–69 cm), etäältä hyvin saman näköinen. Kaula ohuempi, nokka hieman ylviistoinen, myös pään tyypilliseltä asennoltaan. Ruskea selkä, kauniin tummanpunainen kolmiomainen kaulalaikku. Molempien, kuikan ja kaakkurin talvipuku on tummanharmaa selkäpuolelta ja vatsapuolelta valkea.

Elintavat: Taitava sukeltaja. Ruokailee aina kirkasvetisillä selkävesillä, myös merellä ja arktisella alueella. Saapuu pesimälammille heti kun jäät antavat siihen mahdollisuuden.

Ravinto: Vaikka lintu pesii pienillä metsälammilla ja soiden lampareilla, se käy aina kalassa järvenselillä tai merellä. Molemmat vanhemmat hakevat poikasille kalan poikittain nokassaan monia kertoja päivässä. Vähäisessä määrin syö äyriäisiä, vesihyönteisiä ja nilviäisiä.

Hyvä lentäjä mutta ei pääse maalta lentoon: Kaakkuri näyttää kömpelöltä, mutta se on kuitenkin yllättävän nopea lentäjä ja pystyy jopa 78 kilometrin matkanopeuteen. Kaakkurin hämmästyttävän ominaisuus on kuitenkin sen hyvin suuri lähtönopeus, joka mahdollistaa sille nopean lentoon pääsyn. Tuota suorastaan räjähtävää voimaa kaakkuri usein todella tarvitseekin, sillä jotkin lajin pesimälammista ovat niin pieniä, että sen on päästävä ilmaan jo muutaman kymmenen metrin kiihdytyksen jälkeen.

Lähdössä epäonnistumiseen kaakkurilla ei olekaan varaa, sillä se ei voi laskeutua kesken nousua kuivalle maalle useimpien muiden lintujen tapaan. Täysin vesielämään sopeutuneena kaakkurin jalat sijaitsevat aivan sen takaosassa sijaitsevien jalkojen, se ei nimittäin kykene kävelemään maalla saati laskeutumaan sille.

Kuva: Sari Peltonen. Tampereen Luonnontieteen museo

LOMA PÄIJÄLÄSSÄ

Koivujen keväiset riippaoksat veden partaalla olivat kuin Martta Wendelinin tauluissa ja postikorteissa; kuvasta puuttui vain se kansallispukuinen tyttö istumassa rannan kivellä.

Eeva Honkanen rukoushuoneen ja vanhan koulun välisellä sillalla

Mikä on voima, joka vetää minua tälle seudulle, jossa olen viettänyt lapsuuden kesäpäiviä? Eiväthän ne päivät ennen aina täysin aurinkoisia olleet, mutta silloin ikään kuin juurtui tähän maan kolkkaan, Hämeeseen. Tunnen, että juureni ovat suurelta osin Päijälän Leppäkoskella, vaikka en täällä olekaan syntynyt. Esi-isien henkikö kutsuu seudulle?

Toukokuun viimeisellä viikolla tulimme Päijälään, loman viettoon Villa Vanamoon, joka oli jo tuttu paikka, sillä viime adventin ajan vietimme täällä lumikinosten keskellä. Osallistuimme juhlaan Rukoushuoneella ja kävimme joulumyyjäisissä Päijälän Pirtissä. Nyt meitä oli lumikinosten sijaan vastassa vihreä toukokuinen metsä ja tyynenä auringon kilossa päilyvä Pitkävesi. Hetken päästä jo sauna sauhusi ja tyytyväiset kylpijät pääsivät lölyihin, eroon matkan pölyistä ja pulahtamaan hiljaa liplattelevan Pitkäveden syleilyyn. Kun on maalle päästy ja saunottu, ohjelmaan kuuluu tietenkin lätyn paisto, joka täytyi nyt toimittaa grillillä, sillä maastopalovaroituksen vuoksi emme voineet tehdä tulta Ruisniemen nuotiopaikalla. Järven takaa nousi tumma ukkospilvi ja tervetuliaisiksi saimme oikein kunnan salamoinnin ja rankan sadekuuron. Iltaa istuttiin terassilla peipposen viserrystä

kuunnellen ja tiiraillen yksinäistä, rannalle eksynyttä kurkea. Koivujen keväiset riippaoksat veden partaalla olivat kuin Martta Wendelinin tauluissa ja postikorteissa; kuvasta puuttui vain se kansallispukuinen tyttö istumassa rannan kivellä. Tikka koputti männyn runkoa niin, että kaarnan palat lentelivät. Sitruunaperhoset leijuivat heinikossa; kuinka niitä onkin täällä niin paljon? Kielot aloittelivat kukintaa ja niitäkin on runsaasti, ihan mättäinä metsän varjostoissa. Illan kajossa soudeltiin Pitkävedellä. Katselin järveä ja apikoitsin, mahtoivatko esi-isäni kalastella täällä, vai menikö kaikki aika Leppäkosken mylläreinä toimimisessa. Käytiin Leppäkoskella. Taas, kuten aina täällä käydessä, maalailin silmiäni eteen lapsuuteni 1940-luvun kylämaiseman. Koski kohisi silloin, kuten nytkin, vähän hiljaisempana vain, sillä vesi oli ennen ohjattu isoon puiseen temmiin, josta myllyn ratas ja sahan koneisto ottivat voimansa. Tukkiruuhu sai tarvittaessa osansa vedestä ja tukit kolisivat ränniä pitkin Alalampeen. Kyläläisiä kulki kauppaa, naapuriin ja muille asioille. Nyt Leppäkoski oli hiljainen, vähän aution tuntuinen, mutta sanomattoman kaunis toukokouisessa vihreydessään, Ylälampi ja Alalampi, välissä kohiseva koski, koivujen reunustama kylän raitti, tuttuja kauniita taloja, ylhäisimpänä niistä Rukoushuone.

Yksi loman kohokohta oli vierailu Aino Ruokolan ja Leena Braggen luona Toivonkummussa. Meillä on Ainon kanssa yhteinen mielenkiinnon kohde, menneisyys Päijälän Leppäkoskella. Tulin Toivonkumpuun mummolta perimäni vanhat valokuva-albumit mukana. Tutkimme kuvia, joista monista puuttuu tiedot, maininnat tapahtumista ja paikkakunnista. Aika moneen kuvaan löysimme yhdessä nimet. Mummoni sisko, Katri Ojanen, on kuvannut paljon Leppäkoskella samoin Akseli Ruokola. Heidän ansiostaan kylän menneisyyttä on tallessa. Katson vanhaa valokuvaa, joka on otettu Myllärinpirtin pihalla. Siinä joukko sukulaisiani viettää kesäpäivää pihanurmikolla. Mylläri Herman Ojanen, mummoni isä, taitaa olla menossa niittopuuhiiin, sillä hänellä on viikate olallaan. Aitini on sisarensa kanssa rakennuksen seinustalla ja mummo pitää sukulaisten kanssa lepoherkeä. Tuosta päivästä on kulunut yli sata vuotta. Vanhojen valokuvien myötä tein Ainon kanssa matkan menneeseen, kadonneeseen aikaan ja sen tapahtumiin.

Eeva Honkanen ja Aino Ruokola

Toukokuinen viikko kului Villa Vanamossa herttaisessa joutilaisuudessa, kirjojen seurassa, soudellessa, saunoessa ja luonnon rauhasta nauttiessa. Oli helteistä, joskus tumma pilvi nousi järven takaa, mutta usein se meni "toista lapetta", kuten isäni joskus tapasi sanoa. Mikä on parasta maalla? Sitä on täydellinen hiljaisuus, joka melkein humauttaa niskaan, sitä on tuoksuva metsä ja päilyvä järvenselkä. Runoilija Saima Harmajan rivit kuvaavat hyvin viikkoa Pitkäveden rannalla:
 "Ihanat vaaleat pilvet liukuvat taivaalla.
 Hiljaa ja lumoavasti laulaa ulappa --- "

*Teksti: Eeva Honkanen, Kirkkonummi
 Kuvat: Veijo Honkanen / Myllypirtti Katri Ojanen*

Veijo Honkanen Pitkällävedellä soutelemassa.

MENETETTY KESÄ

Talvi oli kylmä ja pitkä. Voimat hupenivat paljosta sisällä olosta. Odotin innolla kesän tuloa, että pääsisi pihaan puurtamaan ja kuntoa kohentamaan. Pergola oli lumikuormien alla osittain romahtanut, joten siinä ensimmäinen haaste.

Kun lumet lopulta sulivat, kävin käsiksi purkuhommiin. Saatuani ne pääosin valmiiksi, alkoi kova yskä, jota riitti lähes kuukauden. Siinä oli pergolan raato levällään, alas revitty valtava villiviini mytyssä maassa. Ja kunto sen kun rapautui.

Toukokuun helteillä olin jo siinä kunnossa, että päästiin urakkaan käsiksi: uusi pergola valmistui ja uudet villiviinin taimet istutettiin. Siinä ohessa saimme jopa perunat maahan, tosin vähän viivästyneinä.

Kesäkuussa päätin nujertaa elämänlangan, joka levisi uhkaavasti marjapensaikossa. Mutta vasta alkuun päästyäni iski keuhkokuume. Ensivaste piti kutsua käymään ja Jämsän ensiapuun ajettiin kahdesti.

Riitta-ystäväni ihmetteli, mistä moisen taudin nappasin. Hän kertoi onkineensa Aaro-pojan kanssa kaloja ja saaneensa niillä oikein matamihauen. Totesin, että kalastaminen lastenlasten kanssa on vaarallista, sieltä minä sen taudin sain, kylmästä tuulesta laiturilla. Se vasta matamihauki oli, iski leukansa vasempaan kylkeeni.

Ikkunasta katselin vuohenputkikukintojen voittoisaa kohoamista vuorenkilpien keskeltä. Pinna kiristyi. Tylyin sanoin karkotin kaupustelijan ovelta, eikä isäntäkään pelkillä kehumisilla päässyt. Minusta oli tulossa pirttihirmu.

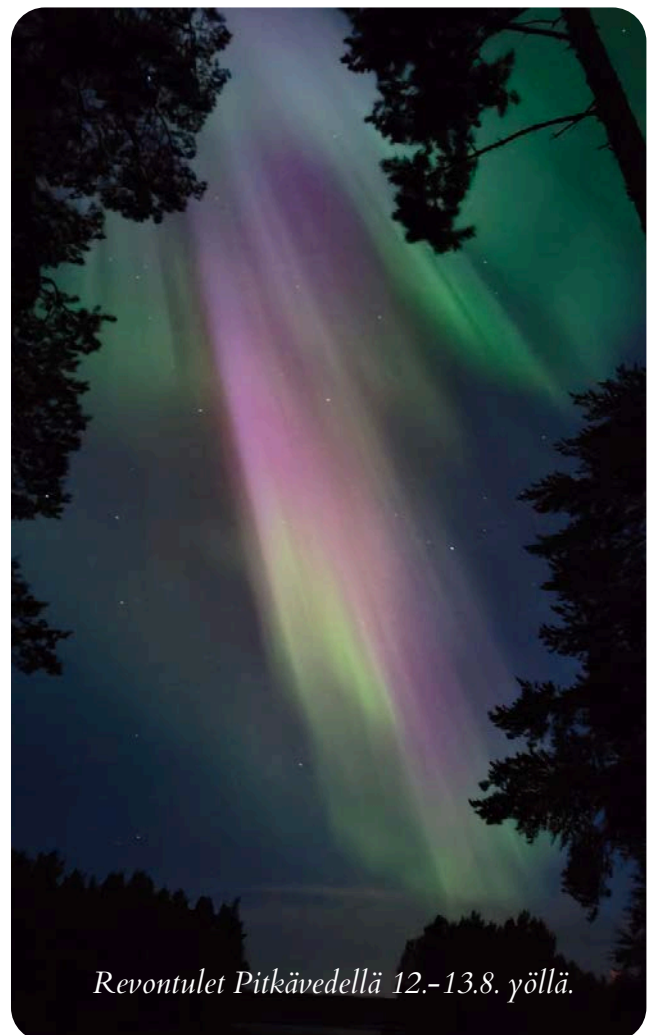
Tervehdyttyäni päätin puhdistaa pihakäytävän ja nostelin painavia laattoja - seurauksena lonkkakipu. Tätä kirjoittaessani olen toipumassa koronasta. Elokuun aurinkoinen viikko lipuu ohi petin pohjalla pötkötellen. Mustikat jäävät osaltani metsään, ja piha on WWF:n suositusten mukainen: villiintynyt.

Mieleeni on jäänyt vakavaa epilepsiaa sairastanut opiskelutoverini. Sairaus rajoitti kovin elämää: Yöllisen kohtauksen varalta yöpöydälle piti illalla laittaa lappu, josta voisi aamulla tarkistaa kuka on, mihin pitää mennä ja mihin aikaan. Mutta hän ei lannistunut. Hän totesi: "Minulla on varaa menettää nämä 70 vuotta." Hän uskoi Jeesukseen ja tämän lupauksiin.

Eikö siis minulla olisi varaa menettää tämä kesä?

Teksti: Anita Ojala

Kuva: Heli Nieminen

Revontulet Pitkävedellä 12.-13.8. yöllä.

PEKKA IN MEMORIAM

Pekan rakas kotikylä

Kotikylä oli rakas Åkerlindin Pekalle, joka menehtyi 14.heinäkuuta kaaduttuaan sähköskootterilla lähellä nykyistä Lahden-kotiaan. Pekan paperien joukosta löytyi – jo unohtunut – muistikirja, jonka Merja-puoliso oli ostanut 32-vuotislahjaksi syksyllä 1979. Oheinen runo on syntynyt pian sen jälkeen.

YLISTYS PIENELLE KYLÄLLE KESKI-SUOMESSA

Ketoniityn kosteisen käy katseeni harhaillen. Se osuu lampeen. Lammesta nousee höyry kesäaamun raikkahan. Sen tunnen sielussain. Oon elänyt tälle vain. Riemu riipii rintamusta. Se täyttää poven.

Vesi valuu, valuu ja valuu alas rännistä puisesta. Laulu peipposen sekoittuu kuohuun kosken. Tunteeni voimakas irtaantuu; se siivin kantavin kirpoaa yli kosken kuohuvan.
Näen myllyn. Näen sahan. Näen kaupan. Näen postin. Se on kylä, jota rakastan. Se kylä on antanut paljon.

On silta kylän keskus. Se johtaa yli kuohuvan kosken. Sen yli on mentävä, jos mieli pankkiin, postiin tai kauppaan.

Sillan alle on piipahtanut joskus joku nuorukainenkin, kun lukea saan seinäpiirroksia ja kaikki tekstit nuo.

ANAGRAMMIN VASTAUKSET KUVINA

Anagrammikisaan vastanneet:

- 1 Seija Tietäväinen
- 2 Maritta Jokinen
- 3 Timo Leppänen
- 4 Lassi Matikainen
- 5 Tuula Perämäki
- 6 Matti Åkerlind
- 7 Jaska Åkerlind
- 8 Pekka Åkerlind
- 9 Merja Åkerlind
- 10 Pentti Martikainen
- 11 Jari Palomäki
- 12 Eeva Wilska

... ja näinhän ne olivat.

1. Lasit läjäpäin	Päijälän silta
2. Koppi selkä	Leppäkoski
3. Ankkapasta	Santapakka
4. Pesty riista	Sysipatteri
5. Apen sepite	Sappeentie
6. Ruusu kehoon	Rukoushuone
7. Airi, hae grilli	Riihigalleria
8. Kivisen kohokas	Kohisevan koski
9. Naislantio	Ainon silta
10. Ovela näyttö	Työväentalo
11. Koneistolude	Luodoksentie
12. Muru palkkana	Pukarankulma

1 Päijälän silta

Kuvat: Merja Åkerlind ja Leena Bragge

2 Leppäkoski koski

2 Leppäkoski talo

3 Santapakka

4 Sysipatteri

5 Sappeentie

6 Rukoushuone

8 Kohisevan koski

7 Riihigalleria

9 Ainonsilta

10 Työväentalo

12 Pukarankulma

11 Luodoksentie

SYKSYN TAPAHTUMIA PÄIJÄLÄSSÄ 2024

Ti 10.9. klo 13 Päivätuokio Esa ja Elvi Hartikaisella, Pitkänvedentie 350 (HUOM: Muuttunut paikka)

Pe 13.9. klo 12.30–15 Kirjasto Pirtillä (parillisina viikkoina aamupäivisin klo 9–11.30; parittomina iltapäivällä)

Pe 13.9. klo 13 Kirjapiiri Pirtillä: Matti Pulkkinen, Ja pesäpuu itki

La 14.9. klo 9–13 Syystori Pirtillä

Su 15.9. Muhkun kotiseutupyöräily. Lähtö Päijälä klo 8.30, Mäkimaa klo 9. Ajetaan Västilän kautta Vehkajärvelle. Tutustuminen Touhulaan ja Vehkajärven kirkkoon. Paluu kotiin Liehuntien kautta.

To 19.9. klo 18 Raamattupiiri Rukoushuoneella (aina parillisten viikkojen torstaisin)

Su 29.9. klo 13 Elojuhla ja myyjäiset Rukoushuoneella

To 10.10 klo 13 Syksyn kulttuuripäivä Pirtillä

Pe 11.10. klo 13 Kirjapiiri Pirtillä: Antti Tuuri, Mies kuin pantteri

Ti 22.10. klo 13 Päivätuokio Heikki Savolaisella ja Aulikki Niemi-Savolaisella, Hahmajärventie 392

La 2.11. klo 14 Lähetystilaisuus Rukoushuoneella: Liliann Keskinen Kansanlähetyksestä

Pe 8.11. klo 13 Kirjapiiri Pirtillä: Juhani Karila, Pienen hauen pyydystys

To 21.11 klo 13 Päivätuokio Hannu ja Ulla Lahtisella, Tuomaalantie 60

La 30.11 Joulun avaus Päijälässä; Klo 9–13 Joulutori Pirtillä, klo 18 Kauneimmat joululaulut ja kylän jouluvalojen sytytys Rukoushuoneella

To 26.12 Tapaninpäivän joulukirkko

JOS TARVITSET KIIREELLISTÄ APUA, 112 AUTTAA

Muut ajankohtaiset palvelunumerot löydät parhaiten

KUHMOINEN PALVELEE -lehdestä SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT -sivulta:

<https://www.yrittajat.fi/paikallisyhdistykset/kuhmoisten-yrittajat/kuhmoinen-palvelee/>
tai oheisen QR koodin takaa.

Haluatko osallistua lehden tekoon, tai onko sinulla kenties juttuideo?
Ota yhteyttä Ulla Lahtiseen: ullalah48@hotmail.com